

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapjogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása
Ügyintéző:
Telefon:

HATÁROZAT

Panaszos képviselőjében előterjesztett panasz tárgyában, a Kúria ítélete alapján megismételt közigazgatási hatósági eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közzétételétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya. Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja, azonban a jogi képviselő, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére ez kötelező. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos (képviselője útján)
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) rendőri szervek vezetői (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos képviselője panaszbeadványában előadta, hogy a Panaszos *-n, * óra körüli időben felkereste a * szám alatt található háziorvosi rendelőt abból a célból, hogy aláírassa a rehabilitációs munkájához szükséges igazolásokat. Vele volt barátnője, aki sclerosis multiplex elnevezésű betegsége miatt megváltozott munkaképességű, és önmagát ellátni nem tudja.

A Panaszos háziorvosát helyettesítő orvos az igazolás kiadását megtagadta, részben a kompetencia hiányára, részben arra hivatkozva, hogy a Panaszos egészségügyi dokumentációjában csak a gerincbetegségre vonatkozó karton található, más nem. A párbeszédre a folyosón, több személy szeme láttára került sor. A Panaszos felháborodásában, kezében az aláírandó igazolást tartva, kb. 15 cm magasságról ökölbe szorított kézzel ráütött az előtte található üveglapú asztalra, azt hangoztatva, hogy követeli az igazolás aláírását. Az üveglap az ütés következtében eltört.

A Panaszos ezt követően kiment a rendelőintézet elé megnyugodni, mire visszatért, megtudta, hogy a helyettesítő orvos kihívta a rendőrséget. A Panaszos a helyszínről nem távozott el. Először két rendőr érkezett, akik közül az egyik a helyettesítő orvos és a Panaszos barátnőjének jelenlétében igazoltatta és meghallgatta a Panaszost, majd közölte, hogy elő fogja állítani. A Panaszos jelezte, hogy négyféle betegsége van. A rendőrök ellenőrizték a kartonját, ahol csak az egyikkel kapcsolatos dokumentáció volt megtalálható. A Panaszos azt is közölte, hogy ki az eredeti orvosa, és azt is, hogy a jelenlévő orvos csak helyettesít.

Rövidesen kb. 6-8 fő rendőr érkezett erősítésként. A Panaszost és barátnőjét külön-külön járművel szállították be a Rendőrkapitányságra, bilincselés nélkül. A barátnő beszállítását a Panaszos kérte, mivel a barátnője – betegsége okán – nem tudja magát egyedül ellátni.

Az előállító helyiségbe történt befogadáskor a Panaszos hivatkozott négyféle betegségére, de a rendőrök erre csak annyit közöltek, hogy akkor is be kell mennie. Orvosi vizsgálat nem volt, a Panaszosnál lévő tárgyakat letétbe helyezték. Az előállító helyiségben nem volt fűtés és nyitva volt az ablak, ezért egy idő után a Panaszos kabátot kért, amit meg is kapott, de az ablakot nem csukták be, és a fűtést sem kapcsolták be.

A Panaszos az előállító helyiségben sírógörcsöt kapott, kb. 30 percen keresztül sírt, ezt azonban nem észlelték a rendőrök, mert halkán sírt, és ő maga sem panaszkodott.

A helyiséget kamera figyelte, az átlátszó műanyaggal takart megfigyelő nyíláson csak egy alkalommal néztek be, egyébként csak a folyosón sétáltak. A mellékhelyiségbe a Panaszos egyszer, * órákor kéredzkedett ki.

A Panaszos nem tudta, hogy meddig tartott kihallgatással és rabosítással együtt az előállításának az ideje, de azt tudja, hogy a kihallgatás kezdetekor * órát mutatott a falióra és a telefonja órája is. Ehhez képest a rendőrség által kiállított igazolás szerint * órától * óráig tartott az előállítása. A Panaszos a befogadáskor jelezte, hogy élelmezést kér, de utóbb nem kapott.

A Panaszos képviselője álláspontjának alátámasztásaképpen az alábbi jogsértéseket nevesítette.

1.) Az előállítás jogcímének hiánya tettenérés hiányában.

A képviselő álláspontja szerint az előállítás jogcímeként megjelölt tettenérés nem állt fenn. Ennek kapcsán hivatkozik a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényben (a továbbiakban: Be.) foglaltakra, illetve ennek kommentárjára. Ebből kiindulva azt a körülményt, hogy a Panaszos elhagyta a helyszínt majd oda önként visszatért – közben senki nem követte a mozgását, nem üldözte – úgy értékelte, mint ami kizárja a tettenérés megállapítását.

2.) Az előállítás aránytalansága.

A Panaszos képviselője hivatkozott az Rtv. 15. §-ában foglaltakra. Megítélése szerint már a „bizonyított” betegségre tekintettel is aránytalan volt a panaszos előállítása, figyelemmel a gyanú tárgyát képező cselekmény rendkívül csekély tárgyi súlyára, valamint a Panaszos együttműködésére (nem hagyta el a helyszínt, sőt, megvárta a rendőröket), amelyeket mérlegelve a Panaszos igazoltatását és adatainak egy későbbi idézés céljából történő rögzítését lett volna arányos alkalmazni.

A képviselő álláspontja szerint a rendőröknek azt is figyelembe kellett volna venniük, hogy a Panaszos barátnője betegségéből kifolyólag nem tudja magát ellátni, nem tud egyedül közlekedni sem, így a Panaszos előállítása szükségszerűen korlátozta a barátnője mozgásszabadságát is.

3.) Az előállítás indokolatlan hossza.

A Panaszos vitatja azt, hogy az előállítása valóban az igazolásban jelzett ideig tartott volna, hiszen észlelése szerint * órákor még csak a gyanúsított kihallgatásának megkezdésére várt.

A képviselő véleménye szerint az előállítás hossza – függetlenül attól, hogy az 4,5 órán át vagy hosszabb ideig tartott – a szükséges eljárási cselekményre, azaz a Panaszos kihallgatására, illetve az ügy egyszerű megítélésére és kis tárgyi súlyára tekintettel indokolatlanul és aránytalanul hosszúnak tekinthető.

E körben hivatkozik arra, hogy a rendőrségtől elvárható olyan munkaszervezési környezet kialakítása, amely fel van készítve a rendőrség működéséből szükségszerűen fakadó helyzetek kezelésére, jelen esetben arra, hogy előre nem látható eljárási cselekményt (gyanúsított kihallgatás) kell fogantatni előre nem várt személlyel szemben.

A képviselő álláspontja szerint a Panaszos egészségi állapota ebben a körben is releváns, hiszen számára az előállítás, illetve visszatartás, és ennek keretében az előállító helyiségben történő fogva tartás értelemszerűen nagyobb megterhelést okoz (mind testi, mind pszichés szempontból).

4.) Az egészséghez való jog sérelme az előállító helyiségben való elhelyezés kapcsán, befogadáskori orvosi vizsgálat hiánya.

A képviselő az Rtv. 18. § (2) bekezdésére, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: IRM rendelet) 51. § (3) bekezdésére hivatkozik (*e rendelet 2011. szeptember 30-ig volt hatályos*), miszerint „*A sérült beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.*”, illetőleg az előállított személyt „*Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.*”

A képviselő megítélése szerint a fentiekre figyelemmel a panaszos orvosi vizsgálata kötelező lett volna, különös tekintettel arra, hogy mind a négy betegségét újfent megjelölte a befogadáskor is, és ezek közül legalább kettő (a gerincprobléma és a pszichés betegség) nyilvánvalóan releváns az előállító helyiségbe helyezhetőség szempontjából. Az IRM rendelet 51. § (3) bekezdésében hivatkozott „*szükség esetén*” megfogalmazás objektív kritériumot jelenít meg, amely egyébként független attól is, hogy az érintett személy maga panaszkodik-e, a lényeg az, hogy a vélt vagy valós egészségi állapota objektív szempontból igényel-e orvosi

vizsgálatot az előállító helyiségbe helyezést megelőzően. Ráadásul a jelen esetben a Panaszos maga számolt be az egészségi problémáiról. (A képviselő e körben hivatkozott továbbá a Fővárosi Törvényszék ítéletére.)

5.) Az egészséghez való jog sérelme az előállító helyiségben való elhelyezés kapcsán (elégtelen fizikai körülmények).

A képviselő szerint nyilvánvalóan sértette a Panaszos egészséghez való jogát az a körülmény, hogy fűtés nélküli előállító helyiségben helyezték el, amelynek ablakát kinyitották, különös tekintettel a * márciusában tapasztalható rendkívül hideg, télies időjárásra. Súlyosbítja a jogsérelmet az a körülmény, hogy ezt az állapotot a Panaszos kérésére sem szüntették meg, igaz, legalább engedélyezték, hogy a kabátját magához vegye.

6.) Az egészséghez való jog sérelme az előállító helyiségben való elhelyezés kapcsán (élelmezés hiánya).

A képviselő az IRM rendelet 31. § (11) bekezdésére hivatkozik, ami előírja az élelmezést. Amennyiben a Panaszos előadásából indulunk ki, úgy az előállítása meghaladta az 5 órás időtartamot, tehát élelmet kellett volna biztosítani neki. Ennek elmaradása ugyancsak sértette a Panaszos egészséghez fűződő jogát.

Az előterjesztett panasz összegezve az alábbi kifogásokat tartalmazta:

- az előállítás jogalapjaként megjelölt tettenérés, illetőleg az előállítás aránytalansága és hosszú időtartama;
- a befogadáskori orvosi vizsgálat hiánya;
- elégtelen körülmények az előállító helyiségben;
- az előállítás időtartama alatt az élelmezés hiánya.

II.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri fellépés és intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége. A Panasztestület álláspontja szerint nem valósult meg tettenérés, viszont fennállt a bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, így az előállításhoz szükséges jogalap ugyan megvolt, de az előállítás nem felelt meg az arányosság követelményének, ezért sérült a Panaszos személyes szabadsághoz való joga. A Panasztestület szerint ugyancsak sérült a Panaszos személyes szabadsághoz való joga az előállítás befejező időpontjának nem megfelelő megjelölése miatt.

A Panasztestület nem tudta az ellentmondást feloldani a rendőri és a panaszosi előadás között, ezért úgy foglalt állást, hogy a Panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme az élelmezés elmaradása miatt nem megállapítható. A Panaszos testi-lelki egészséghez való jogának sérelme az előállító helyiségben tapasztalt körülményekre vonatkozó kifogás és a befogadáskori orvosi vizsgálat elmaradása kapcsán sem volt megállapítható.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

Az országos rendőrfőkapitány a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárást követően *-n, döntésben (a továbbiakban: Határozat) a rendőri intézkedés elleni panaszt – minden tekintetben – elutasította.

A főkapitányi döntéssel szemben a Panaszos – képviselője útján – keresetet terjesztett elő, kérve annak hatályon kívül helyezését és az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) új eljárásra kötelezését.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) jogerős ítéletében az orvosi vizsgálat hiánya, az előállító helyiség elégtelen fizikai körülményei, illetőleg az előállítás alatti élelmezés hiánya részében a Határozatot hatályon kívül helyezte, és e körben új eljárás lefolytatását rendelte el. Egyebekben a Panaszos keresetét elutasította. Az ítélet ellen mind a Panaszos képviselője, mind az ORFK felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

A Panaszos képviselője felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását és a Határozat hatályon kívül helyezését, másodlagosan a Bíróság új eljárásra utasítását kérte.

Az ORFK a Bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és felülvizsgálati kérelmének megfelelő tartalmú határozat hozatalát kérte.

A *-n ítéletében a Bíróság ítéletének az orvosi vizsgálat hiányával kapcsolatos rendelkezését hatályon kívül helyezte és e körben a Panaszos keresetét elutasította, egyebekben a Bíróság jogerős ítéletét hatályában fenntartotta.

A Kúria ítéletét az ORFK Hivatal Jogi Főosztály Képviselői Osztály *-n továbbította az eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező ORFK Ellenőrzési Szolgálat Központi Panasziroda részére.

IV.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- a Panaszos képviselője által postai úton előterjesztett panaszbeadvány, ügyvédi meghatalmazás;
- az elfogás végrehajtásáról szóló jelentése;
- a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet alapján meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről szóló nyilatkozat;
- az előállítás időtartamáról szóló igazolás;
- fogdakönyv másolata;
- rendőri jelentése;
- hivatalos feljegyzése.

V.

A rendelkezésre álló – a határozat IV. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

*-n az Alosztály 2 fő beosztottja a Rendőrkapitányságok illetékességi területén, a gépkocsizó járőrszolgálatot látott el. Szolgálatuk ellátása során * órákor azt az utasítás kapták, hogy menjenek a * szám alatti orvosi rendelőintézetbe, mert onnan garázda magatartást tanúsító személyről tettek bejelentés.

A rendőrök * órákor érkeztek a helyszínre, ahol a * számú rendelő előtt találták a Panaszost, aki várta őket és elmondta: ő hangoskodott és kiabált, illetve megmutatta azt az üvegasztalt, amit összetört. Kérdésre előadta, hogy azért „gurult dűhbe”, mert már három hete annak, hogy nem tudja a papírjait elintézni. A Panaszos elismerte az agresszív viselkedését, valamint elismerte a rongálás tényét is. A rendőrök a helyszínen történt adatgyűjtés alkalmával meghallgatták a bejelentőt, aki elmondta, hogy a Panaszos azt kérte tőle, hogy intézze el a munkahelyéhez szükséges orvosi papírokat neki. A bejelentő erre közölte a Panaszossal, hogy ki kell várnia a sorát, akkor tud majd az ügyével érdemben foglalkozni. A Panaszos erre kiabálni és hangoskodni kezdett, majd betörte az ajtó melletti üvegasztal tetejét. A bejelentő elmondta, hogy a Panaszos magatartása riadalmat keltett és kárt okozott. A rendőrök a helyszínen még két tanút hallgattak meg, akik a Panaszos magatartása kapcsán szolgáltatottak adatokat.

A Rendőrség helyszínen tartózkodó munkatársai a rendelkezésükre álló adatok birtokában a Panaszost – az intézkedéskor hatályban lévő – a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdésbe ütköző garázdaság vétség elkövetésén történt tettenérésére tekintettel * órákor elfogták és előállították a Rendőrkapitányságra. Ott * órákor került átadásra a további intézkedések végrehajtásában hatáskörrel rendelkező Rendőrkapitányság beosztottjának, ahol előállító helyiségben került elhelyezésre. Elhelyezésekor tájékoztatták a rendőrségi fogdák rendjéről, illetőleg nyilatkoztatták élelmezési igényéről is. A Panaszos élelmet nem kért. A bevezetett eljárási cselekményeket követően a Panaszos * órákor került szabadon bocsátásra.

VI.

A Kúria ítéletében – annak rendelkező részében – az alábbiak szerint döntött:

„A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletének az orvosi vizsgálat hiányával kapcsolatos rendelkezését hatályon kívül helyezi és e körben a felperes [a Panaszos] keresetét elutasítja, egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.”¹

A Kúria döntése a Bíróság elsőfokú ítélete kapcsán a következőket tartalmazza:

„[7] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a felperes [a Panaszos] keresetét részben alaposnak találta és ítéletével az alperes [az ORFK] határozatát az orvosi vizsgálat hiánya, az előállító helyiség elégtelen fizikai körülményei és az előállítás alatti élelmezés hiánya miatt hatályon kívül helyezte, és az alperest e körben új eljárásra kötelezte. A felperes keresetét egyebekben elutasította.”²

„[8] A bíróság előjáróban megállapította, hogy az alperes [az ORFK] megsértette az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésében foglaltakat, amikor nem indokolta meg, hogy milyen ténybeli és jogi indokok alapján jutott az FRP [Független Rendészeti Panasztestület] állásfoglalásától eltérő következtetésre.”³

„[9] Az előállítás jogalapja körében a bíróság osztotta az alperes [az ORFK] álláspontját, miszerint a perbeli esetben megvalósult az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tettenérés. Hivatkozott a * számú ítéletre, amely alapján a tettenérés elsősorban közvetlen észlelést jelent. A közvetlen észlelés jelen ügyben megvalósult, hiszen az orvosi rendelőben több tanúja is volt a felperes [a Panaszos] által elkövetett garázdaságnak.”⁴

„[10] Az előállítás tartama körében kiemelte, hogy az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján a személyi szabadság korlátozása a szükséges ideig, de legfeljebb nyolc óráig tarthat, amelyet a perbeli esetben nem haladta meg az előállítás időtartama. Az alperes [az ORFK] megjelölte, hogy milyen intézkedések elvégzésére került sor az előállítás tartama alatt, amely alapján az nem volt aránytalan.”⁵

„[12] Az előállító helyiség fizikai körülményei és az élelmezés hiányával kapcsolatban a bíróság megállapította, hogy az alperes [az ORFK] elmulasztotta a tényállás-tisztázási kötelezettségét teljesíteni. Az előállító helyiség kapcsán nem tartalmaz indokolást a határozat arra vonatkozóan, hogy a felperes [a Panaszos] által kifogásolt alacsony hőmérséklet okán miért nem csukták be az ablakokat, illetve miért nem kapcsolták be a fűtést. Az élelmezés hiánya kapcsán a bíróság rögzítette, hogy bár az előállítás nem haladta meg az öt órát, a személyes szabadság korlátozása igen, így a Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése alapján a rendőrség nem mentesülhet az élelmezés biztosítása alól, az pedig az iratok alapján nem egyértelmű, hogy a felperes nem kért élelmezést, ugyanis az erről szóló igazolást nem írta alá.”⁶

A Kúria ítélete az alábbiakat tartalmazza továbbá:

¹ Kúria ítélet 1. oldal, rendelkező rész első bekezdése;

² Kúria ítélet [7] pontja;

³ Kúria ítélet [8] pontja;

⁴ Kúria ítélet [9] pontja;

⁵ Kúria ítélet [10] pontja;

⁶ Kúria ítélet [12] pontja;

„[19] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Pp. [az ítéletkor hatályban lévő a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény] 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése értelmében kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben. Felülvizsgálati kérelem hiányában a Kúria nem vizsgálhatta az előállító helyiség fizikai körülményeivel és az élelmezés hiányával kapcsolatos kérdéseket, ebben a körben továbbra is a jogerős ítéletben foglaltak az irányadóak. (...)”⁷

„[29] (...) Az alperes [az ORFK] felülvizsgálati kérelme alapos abban a körben, hogy a bíróság okszerűtlenül állapította meg az orvosi vizsgálat elvégzésének kötelezettségét pusztán abból a két tényből, hogy a felperest [a Panaszoszt] egy orvosi rendelőből állították elő, és eltúlzott magatartást tanúsított az igazolás kiállításának megtagadására. Ebből a két tényből önmagában okszerűen nem állapítható meg, hogy a felperes az Rtv. 18. § (2) bekezdés alapján „sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló”. ”⁸

„[30] Az orvosi vizsgálat szükségessége a rendelkezésre álló tények alapján nem állapítható meg egyértelműen, hiszen a felperes [a Panaszos] a rendőrök kérésekor nyugodtan viselkedett, a nyilatkozatok pedig ellentmondásosak abban a körben, hogy a felperes jelezte-e betegségeit a rendőröknek, illetve kért-e orvosi vizsgálat elvégzését. Ha az előállítást végző rendőrök előtt valóban ismertek voltak a felperes betegségei, akkor szükséges lett volna a Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdése alapján az orvosi vizsgálat elvégzése, azonban ez a tény az eljárásban keletkezett iratok alapján nem alátámasztható. ”⁹

„[31] Utólagosan egyik fél sem tudta megalapozottan bizonyítani, hogy az általa tett nyilatkozat felel meg a valóságnak abban a körben, hogy az előállítás során a felperes [a Panaszos] nyilatkozott-e betegségéről, illetve kért-e orvosi vizsgálatot. A rendőri intézkedéssel kapcsolatos iratok, illetve gyanúsított meghallgatásról készült jegyzőkönyv sem utal arra, hogy a felperes az eljárás során jelezte volna betegségeit a rendőrök előtt. Ha a felperes védekezése a gyanúsított meghallgatás során azon alapult volna, hogy pszichés betegségei okozták dühkitörését, abból okszerűen lehetett volna arra következtetni, hogy a felperes jelezte betegségét az előállítás során. Ennek hiányában viszont nem állapítható meg, hogy tett-e ezzel kapcsolatos bejelentést, mindezek alapján a bíróság okszerűtlenül mérlegelte felül e körben az alperesi [az ORFK] döntést. ”¹⁰

„[32] A kifejtett indokok alapján kizárólag az alperes [az ORFK] felülvizsgálati kérelme vezetett eredményre, erre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte és az orvosi vizsgálat hiánya kapcsán a felperes [a Panaszos] keresetét elutasította. ”¹¹

„[33] A megismételt eljárást az alperes [az ORFK] a hatályában fenntartott jogerős ítéletében foglalt iránymutatás alapján köteles lefolytatni a felülvizsgálati kérelemmel nem érintett kérdésekben. ”¹²

⁷ Kúria ítélet [19] pontja;

⁸ Kúria ítélet [29] pontja;

⁹ Kúria ítélet [30] pontja;

¹⁰ Kúria ítélet [31] pontja;

¹¹ Kúria ítélet [32] pontja;

¹² Kúria ítélet [33] pontja.

A Kúria és a Bíróság ítélete alapján jelen eljárásban az alábbi panaszpontok vonatkozásában kell döntést hozni:

- 1.) Az előállító helyiség fizikai körülményei;
- 2.) Élelem biztosításának elmaradása.

VII.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 97. § (4) bekezdése alapján:

„A bíróság határozatának rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban és a cselekménynek a bíróság határozatával elrendelt megvalósítása során köti az eljáró közigazgatási szerveket.”

A Kúria döntése értelmében az alábbi panaszpont tekintetében a következők szerint döntöttem.

1.) Az előállító helyiség fizikai körülményei

A Panaszos panaszában azt állította, hogy fűtés nélküli előállító helyiségben helyezték el, amelynek ablakát még ki is nyitották. Ezt az állapotot a Panaszos kérése ellenére sem szüntették meg, ugyanakkor engedélyezték neki, hogy a kabátját magához vegye.

A megismételt eljárásban rendelkezésemre állt a Panaszos előállító helyiségbe történő befogadását végző rendőr jelentése, továbbá az előállító helyiségben előállítói őrszolgálatot ellátó rendőr jelentése. Ezek a következőket tartalmazták:

„(...) hogy jelezte e volna felém [a Panaszos] az előállító helyiségben, hogy fázik nem emlékszem, de ha jelezte is volna, azzal, hogy a tulajdonában lévő és az előállító helyiségbe magával hozott, részére rendelkezésre álló összes ruhaneműt odaadom, többen nem tehettem volna”;

„Nem emlékszem, hogy [a Panaszos] jelezte-e részemre, hogy az előállító helyiségben fázik, de a nála, valamint a letétjében lévő ruhán kívül mást nem tudtam volna neki adni”.

A * májusában készített jelentések alapján megállapítható, hogy a két rendőr nem emlékezett a *-n foganatosított intézkedések a Panaszos hidegérzetével kapcsolatos körülményeire, mindketten az általános gyakorlatról számoltak be, miszerint az ilyen helyzetekben a letétbe helyezett ruhadarabokat lehet odaadni az előállított személyeknek. Az időtávlattal további nyilatkozatásuktól eredmény nem volt várható, ezért a megismételt új eljárás alkalmával a panasz tényállásának tisztázása érdekében megkerestem a rendőri szervet.

A rendőri szerv hivatalos feljegyzésben arról számolt be, hogy a Rendőrkapitányság fűtésének üzemeltetését és karbantartását végző Zrt. tájékoztatása szerint – *-n – a * szám alatt működő kapitányságon – a fűtés vonatkozásában – meghibásodás nem volt.

A Rendőrkapitányság vezetője jelentésben arról számolt be, hogy a Panaszos befogadását végrehajtó rendőr jelentésében leírtaktól eltérő körülmény nem merült fel, továbbá az előállító helyiség ablakainak esetleges meghibásodásról adat, dokumentáció nem áll rendelkezésre.

A Panaszos állítása alátámasztására egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott.

A kifejtettekre tekintettel azt a tényt, hogy a Panaszos annak ellenére is fázott, hogy sem a fűtés, sem az ablak zárhatósága tekintetében nem merült fel meghibásodás, a szubjektív hidegérzet megnyilvánulásának kellett tekintetni, amelynek elhárítása érdekében a rendőrök – a Panaszos által is elismerten – odaadták részére a kabátját. Ezzel a rendőrök megtették mindent, ami az adott körülmények között lehetséges volt.

A felsorolt bizonyítékokat összességében értékelve megállapítom, hogy az előállító helyiség állapotában meghibásodás nem lépett fel, a Panaszos szubjektív hidegérzetének elhárítása érdekében a rendőrök megtették azt, ami az adott körülmények között lehetséges volt, a Panaszost alapjogsérelem nem érte, ezek alapján a panasz alaptalan.

2.) Élelem biztosításának elmaradása

A Panaszos előadása szerint előállítása jóval meghaladta az 5 órás időtartamot, így az IRM rendelet 31. § (11) bekezdése alapján élelmet kellett volna biztosítani a részére, amit a rendőrség elmulasztott.

A panaszpont vizsgálatát megelőzően fontos rögzíteni azt a megállapítást, hogy Panaszos tévesen hivatkozott az IRM rendeletre, ugyanis az a kifogásolt rendőri intézkedéskor – *-n – már nem volt hatályos. Ugyanakkor az erre alapozott bírói megállapítás jogerős, a Kp. 97. § (4) bekezdésére tekintettel az nem vitatható, így a panaszpont vizsgálatát pusztán az élelmezés igénylésére vonatkozó ügyféli nyilatkozat figyelembevételével végeztem el.

E panaszpont kapcsán a Panaszossal az előállító helyiségben kapcsolatba került két fő rendőr jelentését és a fogdakönyv másolatát fogadtam el bizonyítékként az alábbiak szerint.

A Panaszos befogadását végző jelentésében azt rögzítette, hogy „(...) nevezett nyilatkozata az étkezésre vonatkozólag, nemleges volt, étkezést nem kért (...)”.

A fogdakönyvben bejegyezve az a szöveg szerepel, hogy „Élelmezést nem igényelt”.

A Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a rendelkezésre álló közokiratoktól eltérő bizonyíték nem merült fel, ezért az azokban foglalt állításokat vettem alapul és fogadtam el bizonyítékként.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszos élelmezést nem igényelt, az ezzel kapcsolatos panaszja alaptalan.

VIII.

A Bíróság ítéletében megállapította, hogy az ORFK csak formálisan teljesítette az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésében foglaltakat, mindösszesen annyival, hogy a Határozat indokolásának utolsó részében visszautalt a Határozat érdemi indokolására és arra hivatkozott, hogy a Panasztestület állásfoglalásától való eltérést ott megindokolta.¹³

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata szerint:

¹³ Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélet 5. oldal 8. bekezdés.

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

A Panasztestület álláspontja szerint **nem valósult meg tettenérés**, viszont fennállt a bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, így az előállításhoz szükséges jogalap ugyan megvolt, de az előállítás nem felelt meg az arányosság követelményének, ezért sérült a Panaszos személyes szabadsághoz való joga. A Panasztestület szerint ugyancsak sérült a Panaszos személyes szabadsághoz való joga **az előállítás befejező időpontjának nem megfelelő megjelölése** miatt.

1.) A Panasztestület megítélése szerint a Panaszos elfogásakor tettenérés nem valósult meg.

A Panasztestület állásfoglalásban kifejtette, hogy bár a szemtanúk közrehatása következtében megvalósult a Panaszos folyamatos figyelemmel kísérése, de nem került sort a Panaszos üldözésére, elfogására, vagy visszatartására, ezáltal nem történt tettenérés.

A Panasztestület álláspontjával az alábbiak alapján nem értek egyet.

A Kúria ítéletében értelmezte a tettenérés fogalmát a rendőri intézkedés vonatkozásában és úgy foglalt állást, hogy *„a tettenérés nem ugyanazt fedi, mint a lebukás. A tettenérés ugyanis mindenekelőtt a folyamatban lévő cselekmény közvetlen észlelését jelenti és csak járulékos, illetve esetleges értelme, valamely fedett, titokban végrehajtott tevékenység napvilágra kerülése”*. A Kúria döntése arra is rávilágított, hogy a jogalkotó sem értékelte az Rtv 33. § (1) bekezdés a) pontja jogszabályi tényállásban, hogy a hatóságnak milyen módon jutott tudomására a cselekmény. Mindamelllett fontos utalni a Be. 127. § (3) bekezdésére, amely szerint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozóhatóságnak haladéktalanul átadni, ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy a tettenérés abban az esetben következik be, amennyiben az elkövető a bűncselekmény törvényi tényállását egészében vagy részben szemtanú jelenlétében valósítja meg. Jelen ügyben megállapítható, hogy a Panaszos garázda magatartásának, vagyis az üveglap betörésének szemtanúja volt a Panaszos háziorvosát helyettesítő orvos, továbbá egy ott várakozó beteg is. Amikor a Panaszos kiment az épület elé, majd visszatért a rendelőintézetbe, ennek egy másik beteg is a tanúja volt. A Panaszos által elkövetett garázdaságot, mindkét beteg, illetőleg a háziorvos is észlelte, a tettenérés megtörtént, különös tekintettel arra, hogy a Panaszos a garázdaság tényállási elemeit tanúk jelenlétében valósította meg.

2.) A Panasztestület szerint az előállítás befejező időpontjának nem megfelelő megjelölése miatt a Panaszost alapjogsérelemme érte.

Az Ákr. 35. § (1) és (3) bekezdései szerint:

*„(1) A kérelem az ügyfél olyan nyilatkozata, amellyel hatósági eljárás lefolytatását, illetve a hatóság döntését kéri jogának vagy jogos érdekének érvényesítése érdekében.
(3) Az ügyfél kérelmével a tárgyában hozott döntés véglegessé válásáig rendelkezhet.”*

A panaszbeadvány alapján megállapítható, hogy a Panaszos nem sérelmezte az előállítás befejező időpontjának nem megfelelő megjelölését.

Tekintettel arra, hogy az Ákr. 35. § (1) és (3) bekezdései alapján jelen panaszeljárás kérelemhez kötött, ezek alapján a vizsgálat kizárólag a panaszban előadottakra terjedhet ki. A bíróság töretlen gyakorlata szerint (lásd pl.: Fővárosi Törvényszék ítélete) a közigazgatási eljárás során az alperesnek – azaz jelen esetben az ORFK-nak – csak az a kötelessége, hogy a felperesi panaszban rögzítetteket vizsgálja, és ebben a körben jogszabályi hivatkozással alátámasztottan érdemben állást foglaljon. Az előállítás befejező időpontjának nem megfelelő megjelölése tekintetében az érdemi vizsgálatot – az Ákr. 35. § (1) és (3) bekezdéseiben foglaltak alapján – kérelem hiányában mellőztem.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Mindezek alapján, illetőleg a Kp. 97. § (4) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, IV. cikk és a XXIV. cikk;
- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdése, 75. §-a, XLVI. fejezete, 605. §-a, 608. §-a;
- a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 29. § (1) bekezdése, 39. § (1) és (6) bekezdései, 97. § (4) bekezdése;
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9.§ (b) pontja;
- az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 35. § (1), (3) bekezdései, 62. § (1)-(2) és (4) bekezdései, 81. § (1) bekezdése, 113. § (1) bekezdés a) pontja, 114. §-a, 116. § (1), (2) bekezdései, a 116. § (4) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (1) bekezdés a) pontja, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (7) bekezdése;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdése;
- a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 127. § (3) bekezdése.

Budapest, 2018. március 29.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**